



Број: 03/10-50-19-124-14/18
Сарајево, 31.07.2018.

Истраžивање број: 283
Врста истраžивања: **КОМП**

DEKRIMINALIZACIJA KANABISA U MEDICINSKE SVRHE U ODABRANIM EVROPSKIM DRŽAVAMA

Припремили:
Горан Масал
Александар Мићич
Аида Османовић

Истраžивање је намењено посланицима и делегатима, који могу поставити додатна питања, сугестије и коментаре на email адресу: istrazivacki.sektor@parlament.ba.

Јавност Босне и Херцеговине може коментирати радове, али Истраžивачки сектор нема могућност да одговара на коментаре и дискутира о истраžивању.

Информације наведене у садржају истраžивања важеће су у тренутку припреме истраžивања и оне се не ажурирају након објаве истраžивања.

Истраžивање не одражава званичан став Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (PSBiH).

Sadržaj

UVOD.....	1
AUSTRIJA.....	2
CRNA GORA.....	3
HRVATSKA.....	3
ITALIJA.....	4
MAKEDONIJA.....	5
NJEMAČKA.....	5
SLOVENIJA.....	6
SRBIJA.....	7
UJEDINJENO KRALJEVSTVO.....	7

DEKRIMINALIZACIJA KANABISA U MEDICINSKE SVRHE U ODABRANIM EVROPSKIM DRŽAVAMA

UVOD

Kanabis (*Cannabis sativa* – lat.) se često zlorabljuje rekreativno kao opojna droga i ima jedno od najblažih i najslabijih halucinogenih dejstava, a u mnogim zemljama upotrebljava se i u medicinske svrhe. Medicinski kanabis (*medical cannabis*) je takođe poznat i pod nazivima: medicinska trava (*medical weed*), medicinska marihuana (*medicinal marijuana*) i medicinski pot (*medical pot*).

Mnoge naučne studije i klinička ispitivanja su dokazala da ova biljka može pomoći u tretmanu širokog spektra medicinskih stanja. Medicinski kanabis, osim u vidu ulja, može se unijeti i raznim drugim metodama, uključujući vaporizaciju ili pušenje osušenih cvjetova, jedući cvjetove, listove ili ekstrakte, ili uzimanjem kapsula ili oralnih sprejeva. Najčešća primjena medicinskog kanabisa je kod pacijenata s artritisom, hroničnim bolom, epilepsijom, glaukomom, multipla sklerozom, kancerom, ozbiljnom mučninom, AIDS-om, Kronovom bolesti¹ i fibromijalgijom.²

Na osnovu rezultata ovih ispitivanja određeni broj država u Evropi i svijetu proveo je zakonsku dekriminalizaciju i legalizirao korišćenje kanabisa u medicinske svrhe.

U Bosni i Hercegovini nije dozvoljena upotreba kanabisa u medicinske svrhe. Prema Zakonu o sprečavanju i suzbijanju zlorabljuje opojnih droga, kanabis se nalazi u tablici I zabranjene supstance i biljke.³ Početkom 2016. godine Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je formiralo Ekspertnu radnu grupu koja je u oktobru iste godine dala pozitivno mišljenje o opravdanosti medicinske upotrebe kanabisa u Bosni i Hercegovini.⁴ Također, u zadnje vrijeme u Bosni i Hercegovini je bilo inicijativa s ciljem izmjena ovog zakona i legalizacije kanabisa u medicinske svrhe. Međutim, i dalje trenutni zakonski okvir u Bosni i Hercegovini ne dozvoljava upotrebu kanabisa u medicinske svrhe.

Ovaj rad sadrži pregled zakonskih propisa koji se odnose na mogućnost korišćenja medicinskog kanabisa i njegovih derivata u medicinske svrhe u devet evropskih država (Austrija, Crna Gora, Hrvatska, Italija, Makedonija, Njemačka, Slovenija, Srbija i Ujedinjeno Kraljevstvo), od kojih je šest država (Austrija, Hrvatska, Italija, Makedonija, Njemačka i Slovenija) zakonski propisalo mogućnost upotrebe kanabisa i njegovih derivata u medicinske svrhe liječenja pacijenata, dok je takva upotreba u Crnoj Gori i Srbiji zabranjena. U Ujedinjenom Kraljevstvu lijek na bazi ekstrakta kanabisa, *Sativex*, ima potrebnu dozvolu i njegovo korišćenje je dozvoljeno isključivo na osnovu ljekarskog recepta.

¹ Pojašnjenje: Kronova bolest predstavlja kroničnu transmuralnu upalu koja obično zahvaća distalni ileum i kolon ali također može nastati u bilo kojem dijelu GI trakta, internetska stranica <http://www.msd-prirucnici.placebo.hr/msd-prirucnik/bolesti-probave/upalne-bolesti-crijeva/crohnova-bolest> (datum pristupa 18.07.2018.)

² Pojašnjenje: Fibromijalgija je poremećaj koji uzrokuje bolove u mišićima i umor, internetska stranica <http://www.judzks.ba/Sidemenu/Savjetinovostiozdravlju/Zdravljeporodice/Fibromijalgija.aspx> (datum pristupa 22.07.2018.)

³ Zakon o sprečavanju i zlorabljuje opojnih droga, Službeni glasnik BiH 8/2006, internetska stranica: <http://sllist.ba/secure/2006s/glasnik/Broj%208/broj8.htm>

⁴ Izvor: Inovativna online baza propisa Bosne i Hercegovine Paragraf Lex, internetska stranica: <https://www.paragraf.ba/>

AUSTRIJA

Austrijsko zakonodavstvo ne dozvoljava upotrebu čistog kanabisa u medicinske svrhe. Međutim, ljekari u ovoj državi počev od 2012. godine imaju mogućnost prepisivanja odobrenog proizvoda koji sadrži kombinaciju dva ekstrakta kanabisa. Jedan ekstrakt se dobija od vrste kanabisa bogate tetrahidrokanabinolom (THC), a drugi od kanabisa koji je bogat kanabidolom (CBD). Takavi proizvodi moraju biti odobreni kao farmaceutski proizvodi. Odobrenje daju Savezna kancelarija za bezbjednost u zdravstvu i Austrijska agencija za lijekove i medicinska sredstva. Trenutno, jedini odobreni lijek na bazi kanabisa u Austriji je *Sativex*⁵, oralni sprej namijenjen liječenju spastičke paralize mišića.

Takođe, THC, kao čisti sastojak, poznat i pod generičkim imenom „Dronabinol“ se može prepisati kao magistralni pripravak koji se priprema u samoj apoteci. Svaki ljekar može zatražiti takvu pripremu lijeka koristeći recept za lijekove. Takvi lijekovi se najčešće koriste za ukočenost kod pacijenata sa paralizom, kod pacijenata sa multipla sklerozom i drugim nervnim poremećajima, za ublažavanje hroničnog bola kod pacijenata sa kancerom i bolestima nervnog sistema kod kojih ne djeluju drugi tretmani, kod gubitka apetita, mučnine i povraćanja kod pacijenata sa karcinomom i AIDS-om. Ako je indicirano i naučno i terapijski opravdano, ovaj lijek obično odobrava glavni ljekar, a troškove pokriva zdravstveno osiguranje. Trenutno se obavljaju kliničke studije o terapijskoj efikasnosti i sigurnosti korišćenja samog kanabidola, bez kombinacija sa THC-om.

Prema Zakonu o opojnim supstancama⁶ iz 2008. godine, samo Savezna agencija za zdravlje i bezbjednost hrane i njene posebno uspostavljene jedinice imaju zakonsko pravo uzgoja kanabisa za potrebe farmaceutskog istraživanja i proizvodnju lijekova u skladu sa sigurnosnim mjerama koje ova Agencija određuje. Navedena Agencija djeluje u okviru Saveznog ministarstva zdravstva i zaštite žena. Uzgajanje medicinskog kanabisa podliježe strogim uslovima i visokim bezbjednosnim standardima koje provodi ova Agencija, a čiji nadzor i kontrolu provodi pomenuto Ministarstvo. Agencija je nadležna za isporuku uzgojenog i osušenog kanabisa isključivo komercijalnim proizvođačima koji imaju odgovarajuća odobrenja za proizvodnju i veleprodaju lijekova i otrova, u skladu sa Trgovačkim zakonikom iz 1994. godine (član 94, stav 32) i njegovim izmjenama i dopunama.⁷

Od 15. septembra 2015. godine, ljekarima je odobreno prepisivanje delta-9-tetrahidrokanabinola izolovanog od potentnih ekstrakata kanabisa, čistoće preko 95%.

Upotreba nabilona, u potpunosti sintetički proizvedenog kanabinoida sličnog tetrahidrokanabinolu (THC)⁸, nije regulisana Zakonom o opojnim supstancama. Preparati koji sadrže nabilon, a koji se koristi u tretmanima anoreksije i kaheksije kod pacijenata oboljelih od

⁵ Pojašnjenje: *Sativex* je farmaceutski ekstrakt kanabisa koji sadrži THC i CBD u omjeru 1 na prema 1, internet stranica <https://www.leafscience.com/2017/11/02/what-is-sativex-nabiximols/> (datum pristupa 25.07.2018.)

⁶ Zakon o opojnim supstancama, član 6a, stav 1, Službeni list 143/2008: <https://www.ris.bka.gv.at/eli/bgbl/I/2008/143>

⁷ Izvor: Austrijska agencija za zdravlje i bezbjednost hrane, internetska stranica: <https://www.ages.at/en/service/ask-us-we-answer/questions-on-hemp/#> (datum pristupa 19.07.2018.) i Youtube stranica <https://www.youtube.com/watch?v=2zXaoPABd7U> (datum pristupa 20.08.2018.)

⁸ Pojašnjenje: *Dronabinol* je sintetički oblik delta-9-tetrahidrokanabinola (THC) psihoaktivnog sastojka kanabisa. Nabilon je takođe sintetički kanabinoid, sličan THC-u, samo djeluje jače. Internetska stranica <http://www.psychiatrytimes.com/article/cannabinoids-and-pain> (datum pristupa 20.07.2018.)

AIDS-a, kao i za liječenje mučnine i povraćanja prouzrokovanih hemoterapijom i zračenjem u sklopu terapije za liječenje kancera, nisu dostupni na austrijskom tržištu.⁹

CRNA GORA

Zakonodavstvo Crne Gore ne dozvoljava upotrebu kanabisa u medicinske svrhe. Zakon o sprječavanju zloupotrebe droga propisuje da je uzgoj kanabisa dozvoljen isključivo u prehrambene i industrijske svrhe.¹⁰ Pravilnikom o sadržaju zahtjeva i dozvole za uzgoj maka i konoplje propisuje se oblik i sadržaj zahtjeva, obrazac i sadržaj dozvole za uzgoj maka i konoplje koje sadrži tetrahidrokanabinola (THC) u suvoj materiji biljke do 0,2% za navedene svrhe.¹¹

„ U Crnoj Gori kanabis se smatra zabranjenom supstancom te su stoga njegovo posjedovanje, proizvodnja i distribucija nezakoniti. Izuzetno, Zakon o određivanju organa za vršenje određenih poslova u oblasti proizvodnje i prometa opojnih droga (Službeni list Crne Gore br. 7/81) navodi kako je državni organ uprave nadležan za poslove zdravstva zadužen za davanje odobrenja organizacijama koje su registrovane za proizvodnju, uvoz i izvoz opojnih droga, kao i odobrenja organizacijama koje se bave naučno-istraživačkim radom da mogu u naučne svrhe proizvoditi opijum zarezivanjem čaura maka, uzgajati koka-biljku i proizvoditi pripravke sa psihoaktivnim djelovanjem iz biljke kanabis”.¹²

HRVATSKA

Upotreba kanabisa i njegovih proizvoda u medicinske svrhe je legalizirana u Republici Hrvatskoj krajem 2015. godine izmjenama i dopunama Pravilnika o mjerilima za razvrstavanje lijekova te o propisivanju i izdavanju lijekova na recept.

Stručno Povjerenstvo za analizu i preporuke primjene kanabisa u medicinske svrhe, osnovano u okviru Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske, je istraživalo mogućnosti primjene kanabisa kod teško oboljelih kojima takva terapija može pomoći u liječenju te je dalo preporuku za njegovu legalizaciju.¹³

U skladu sa izmjenama i dopunama ovog Pravilnika, lijekove koji sadrže tetrahidrokanabinol (THC), dronabinol ili nabilon propisuju izabrani doktori medicine u djelatnosti opće/obiteljske medicine, zdravstvene zaštite predškolske djece i zdravstvene zaštite žena po preporuci doktora medicine specijalista neurologije, internističke onkologije, onkologije i radioterapije,

⁹ Odgovor Parlamenta Austrije na upit Evropskog centra za parlamentarno istraživanje i dokumentaciju (ECPRD) br. 3026, „Legalna upotreba kanabisa u medicinske svrhe” od 14.01.2016. (datum pristupa: 18.07.2018.)

¹⁰ Zakon o sprječavanju zloupotrebe droga, član 18. stav 1., internetska stranica: https://www.calims.me/Portal/faces/servlet1?_afLoop=1827999356877711&_afWindowMode=0&putanja=Zakon%2520o%2520sprjecavanju%2520zloupotrebe%2520droga%2520-%2520preciscen%2520tekst.pdf&_adf.ctrl-state=1db31ucros_111

¹¹ Pravilnik o sadržaju zahtjeva i dozvole za gajenje maka i konoplje, internetska stranica Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove Crne Gore, član 1, internetska stranica Službenog lista Crne Gore: <http://www.sluzbenilist.me/PravniAktDetalji.aspx?tag=%7B2D686F33-5BF5-4284-9106-F924B6B3B657%7D>

¹² Istraživanje „Zakonodavni tretman upotrebe kanabisa u medicinske svrhe u državama članicama Evropske unije”, Istraživački centar – Parlamentarni institut, Parlament Crne Gore, decembar 2016. godine, str. 4, internetska stranica: <http://www.skupstina.me/images/dokumenti/biblioteka-i-istrazivanje/2017/10.pdf>

¹³ Izvor: „Legalizacija marihuane u medicinske svrhe”, objavljeno 26. oktobra 2015. godine, internetska stranica Pravnog fakultet Sveučilišta u Zagrebu, internetska stranica: <http://klinika.pravo.unizg.hr/content/legalizacija-marihuane-u-medicinske-svrhe>

infektologije i specijalista pedijatra sa subspecijalizacijom iz neuropedijatrije na neponovljivi recept.¹⁴

Pravilnik propisuje da medicinske proizvode koji sadrže tetrahidrokanabinol mogu prepisati ljekari za liječenje multipla skleroze, karcinoma, nekih oblika epilepsije i AIDS-a.¹⁵

ITALIJA

Upotreba kanabisa dozvoljena je u terapijske svrhe (npr. palijativnu njegu) u Italiji. Uzgajanje ove biljke koja sadrže psihoaktivne sastojke u svaku drugu svrhu je zabranjeno Zakonom o narkoticima. Kao izuzeci smatraju se biljke namijenjene u naučne, eksperimentalne ili obrazovne svrhe i mogu ih uzgajati univerziteti i javne laboratorije za institucionalno istraživanje. Za ovakav način uzgajanja potrebna je posebna dozvola koju izdaje ministar zdravlja.

Zakonom o narkoticima ustanovljena je procedura za odobrenje uzgajanja kanabisa. Vojska vrši periodične preglede kako bi se osiguralo poštovanje predviđenih uslova, kao i postojanje garancija predviđenih postupkom odobrenja.

Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo odbrane su 2014. godine pokrenuli pilot projekat domaće proizvodnje supstanci i biljnih preparata od kanabisa, koju obavlja Hemijska farmaceutska vojna fabrika¹⁶ u Firenci, koja obezbjeđuje pouzdanost i bezbjednost procesa. Svrha ovog projekta je obezbjeđivanje jednakog pristupa ovim preparatima za sve pacijente širom zemlje, izbjegavanje neodobrenih, falsifikovanih ili ilegalnih proizvoda, kao i obezbjeđivanje pravednih cijena proizvoda.

U skladu sa zakonodavstvom EU, farmeri mogu uzgajati konoplju isključivo u svrhe proizvodnje vlakana, kao i u druge industrijske svrhe, izuzimajući farmaceutske, uz korišćenje sertifikovanog sjemena, na osnovu pravne regulative koja se odnosi na takvu proizvodnju, u skladu s pravilima koja ustanovljava Ministarstvo hrane, poljoprivrede i šumarstva.

Troškovi korišćenja preparata na bazi kanabisa su pokriveni zdravstvenim osiguranjem. Korišćenje kanabisa u terapijske svrhe se provodi u bolnicama i sličnim ustanovama ili u kućnom okruženju. Medicinske kanaboide kupuju bolničke apoteke ili druge zdravstvene ustanove. Ukoliko ljekar pozitivno ocijeni rezultat evaluacije efikasnosti i sigurnosti ovog pripravka za individualnog pacijenta, može mu ponovo prepisati novi recept.¹⁷

¹⁴ Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o mjerilima za razvrstavanje lijekova te o propisivanju i izdavanju lijekova na recept, član 3.stav 4. („Narodne novine“ br. 86/2013, 90/2013, 102/2014 i 107/2015), internetska stranica: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_10_107_2092.html (datum pristupa 18.07.2018.)

¹⁵ Odgovor Hrvatskog sabora na ECPRD upit br. 3026, „Legalna upotreba kanabisa u medicinske svrhe“ od 14.01.2016.

¹⁶ Hemijska farmaceutska vojna fabrika, internetska stranica <http://www.agenziaindustriedifesa.it/en/business-unit/chimico-farmaceutico/> (datum pristupa 23.07.2018.)

¹⁷ Odgovor Parlamenta Italije na ECPRD br. 2710, „Medicinska upotreba kanabisa“ od 10.12.2014. (datum pristupa stranici 18.07.2018.) i istraživanje „Zakonodavni tretman upotrebe kanabisa u medicinske svrhe u državama članicama Evropske unije“, str. 10

MAKEDONIJA

U Makedoniji je upotreba kanabisa bila nelegalna i zabranjena sve do kraja 2015. godine.¹⁸ Početkom 2016. godine, donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kontroli droga i psihoaktivnih supstanci¹⁹ koji propisuje da je uzgoj kanabisa u medicinske svrhe dopušten samo pravnim osobama koje imaju odobrenje makedonskog Ministarstva zdravlja, nakon prethodno dobijene saglasnosti Vlade Makedonije.²⁰

U skladu sa izmjenama i dopunama ovog Zakona lijekovi koji sadrže tetrahidrokanabinol (THC), dronabinol ili nubinol propisuje odabrani ljekar (doktor medicine, specijalista opšte medicine, specijalist porodične medicine, pedijatar), na preporuku specijaliste za neurologiju, onkologiju, radiologiju i zarazne bolesti koji je zaposlen u javnoj zdravstvenoj ustanovi koja obavlja bolničku zdravstvenu djelatnost.²¹

NJEMAČKA

Izmjenama i dopunama Zakona o opojnim drogama²² od 10. marta 2017. godine u Njemačkoj je omogućeno ljekarima da propisuju kanabis teško bolesnim pacijentima, čak i ako su dostupne druge opcije liječenja, što do stupanja na snagu ovog amandmana nije bilo moguće.²³

Prethodni zakon propisivao je nadležnost Saveznom institutu za lijekove i medicinska sredstva da može izdati posebnu dozvolu za kupovinu standardizovanog ekstrakta ili cvjetova kanabisa iz apoteke u medicinske svrhe ako je to u javnom interesu. Na osnovu toga Savezni administrativni sud je navodio da je tretman pacijenta u javnom interesu samo kada kod liječenja ne postoji efikasan, pacijentu finansijski dostupan lijek koji omogućava izlječenje ili olakšava simptome bolesti.²⁴ Izmjenama Zakona je propisano da nije potrebna posebna dozvola za propisivanje kanabisa u medicinske svrhe, a troškovi liječenja se pokrivaju zdravstvenim osiguranjem pacijenta.

Takođe, nove odredbe Zakona propisuju da ljekari mogu u svakom pojedinačnom slučaju propisati medicinsku marihuanu za *teško bolesne pacijente*, ako ne postoji opšteprihvaćeni medicinski standard za liječenje bolesti ili simptoma ili ako su alternativni tretmani dostupni, ali ljekar smatra da se u tom konkretnom slučaju ne primjenjuju zbog uzimanja u obzir rizika i stanja pacijenta. Pored toga, mora postojati vjerovatnoća da će tretman imati primjetan pozitivan efekat na bolest ili na određene simptome.

¹⁸ Model odgovora Parlamenta Makedonije, ECPRD upit br. 3026, „Legalna upotreba kanabisa u medicinske svrhe” od 14.01.2016.

¹⁹ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kontroli droga i psihoaktivnih supstanci, internetska stranica Ministarstva zdravlja: <http://zdravstvo.gov.mk/wp-content/uploads/2017/11/5.-ZAKON-ZA-IZMENVANE-I-DOPOLNUVANE-NA-ZAKONOT-ZA-KONTROLA-NA-OPOJNI-DROGI-I-PSIHOTROPNI-SUPSTANTSII-Sluzhben-vesnik-na-RM-br.-37-od-2016-godina.pdf> (datum pristupa 23.07.2018.)

²⁰ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kontroli droga i psihoaktivnih supstanci, član 29.a

²¹ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kontroli droga i psihoaktivnih supstanci, član 14.

²² Izmjene i dopune zakona o opojnim drogama, internetska stranica:

https://www.bgb1.de/xaver/bgb1/start.xav?startbk=Bundesanzeiger_BGB1&jumpTo=bgb117s0403.pdf#_bgb1_%2F%2F%5B%40attr_id%3D%27bgb117s0403.pdf%27%5D__1532517487213

²³ Izvor: „Njemačka: Zakon o medicinskoj marihuani je na snazi”, (13.03.2017.), Biblioteka Kongresa Sjedinjenih Američkih Država, internet stranca <http://www.loc.gov/law/foreign-news/article/germany-medical-marijuana-act-enters-into-force/> (datum pristupa 18.07.2018.)

²⁴ Odgovor Parlamenta Njemačke na ECPRD upit br. 3026, „Legalna upotreba kanabisa u medicinske svrhe” od 14.01.2016. (datum pristupa stranici 18.07.2018.)

Zakon o opojnim drogama nije definisao koji pacijenti se smatraju *teško bolesnim pacijentima*. Neobavezujuća Uredba o medicinskim proizvodima njemačke Savezne zajedničke komisije²⁵, tešku bolest definiše kao „bolest koja je opasna po život ili trajno utiče na kvalitet života zbog ozbiljno nastalih zdravstvenih problema“. Saveznu zajedničku komisiju čine ljekari, stomatolozi, bolnice i fondovi zdravstvenog osiguranja.

Takođe u skladu sa ovim izmjenama Zakona, troškovi liječenja medicinskim kanabisom se obično pokrivaju zdravstvenim osiguranjem pacijenta, što nije bio slučaj prije usvajanja ovih izmjena, s tim da se u opravdanim slučajevima zahtjev za pokrivanje ovih troškova može odbiti.

Savezni institut za lijekove i medicinsku opremu je nadležan za kontrolu i koordinaciju uzgajanja i distribucije marihuane farmaceutskim proizvođačima. Zakon predviđa formiranje posebne agencije za kanabis u okviru ovog Instituta. Ova agencija će evaluirati podatke pacijenata kako bi istražila efekte upotrebne medicinske marihuane, a rezultati studije će se objavljivati na internetskoj stranici Instituta. Savezna zajednička komisija će koristiti rezultate studije da odredi koje vrste medicinske upotrebe kanabisa bi trebale biti pokrivena obaveznim zdravstvenim osiguranjem.²⁶

Privatno uzgajanje i rekreativna upotreba kanabisa u Njemačkoj su zabranjeni.

SLOVENIJA

Upotreba kanabisa u medicinske svrhe je dozvoljena u skladu sa izmjenama Uredbe o klasifikaciji nedozvoljenih droga.²⁷ Ovim izmjenama, biljka kanabisa je premještena iz prve u drugu grupu nedozvoljenih droga te je uspostavljena pravna osnova za njeno korišćenje u medicinske svrhe.²⁸

“Prijedlog Zakona o kanabisu, podnesen od strane Kanabis kluba Slovenije i koji je podržan sa 5.000 potpisa građana, bio je predmet rasprave parlamentarnog Odbora za zdravstvo na sjednici održanoj 19. februara 2014. Iako prijedlog zakona nije dobio potrebnu većinu, nadležni odbor usvojio je odluku kojom se zahtijeva od Ministarstva zdravlja da reguliše ovo pitanje, naročito nakon što su medicinski eksperti izrazili podršku korišćenju aktivnih sastojaka kanabisa za liječenje simptoma određenih bolesti. Na osnovu odluke Odbora, Vlada Slovenije je na svojoj 63. sjednici, održanoj 23. juna 2014. godine, usvojila odluku o regulisanju upotrebe kanabisa u medicinske svrhe u okviru Dekreta o klasifikaciji ilegalnih narkotika, čime se dozvoljava upotreba medicinskih proizvoda na bazi kanabisa u ovoj državi. Vlada je revidirala Dekret o klasifikaciji ilegalnih narkotika, uzimajući u obzir veći broj novih psihoaktivnih supstanci identifikovanih u EU i Sloveniji, ali je novi tekst kritikovan kao komplikovan i netransparentan u praksi.

Kanabis, sa izuzetkom industrijskog kanabisa (konoplje) je i dalje klasifikovan kao ilegalna supstanca, dok se registrovani medicinski proizvodi na bazi kanabisa mogu prepisivati

²⁵ Savezna zajednička komisija je najviše samoregulatorno tijelo u zdravstvenom sektoru Njemačke, link <http://www.english.g-ba.de/> (datum pristupa 18.07.2018.)

²⁶ Izvor: „Njemačka: Zakon o medicinskoj marihuani je na snazi“, Biblioteka Kongresa Sjedinjenih Američkih Država

²⁷ Uredba o izmjenama i dopunama Uredbe o klasifikaciji nedozvoljenih droga, internetska stranica: <https://e-uprava.gov.si/drzava-in-druzba/e-demokracija/predlogi-predpisov/predlog-predpisa.html?id=7705>

²⁸ Izvor: dokument „Stanje u oblasti nedozvoljenih droga u Republici Sloveniji 2017.“, internetska stranica: http://www.mz.gov.si/fileadmin/mz.gov.si/pageuploads/javno_zdravje_2015/droge/porocilo_NP_droge_2017.pdf

pacijentima s ciljem liječenja bolesti ili olakšavanja simptoma određenih bolesti i zdravstvenih stanja. Trenutno je u opticaju nekoliko farmaceutskih proizvoda, namijenjenih sprečavanju mučnine, umanjenju bolova i stimulisanju apetita kod pacijenata s kancerom, smanjenju mišićnih grčeva i olakšavanju neuropatskih bolova kod pacijenata s multipla sklerozom, kao i stimulisanju apetita kod pacijenata oboljelih od AIDS-a. Prirodni i sintetički kanabinoidi dostupni su kao farmaceutski proizvodi u vidu pilula, kapsula, kapi i sprejeva.

„Dakle, kanabinoidi su u Sloveniji dostupni kao lijekovi na recept. Ipak, s druge strane, postojećim zakonodavstvom zabranjuju se uzgajanje, posjed, prerada i prodaja kanabisa sa sadržajem THC-a od preko 0,2%. Ljekarima nije dozvoljeno prepisivanje biljnog kanabisa, hašiša ili hašišovog ulja, iz razloga što nijesu registrovani kao medicinski proizvodi. Istovremeno, ove supstance nalaze se na listi zabranjenih narkotika, što znači da je zabranjena njihova proizvodnja, prodaja, kao i omogućavanje njihovog uživanja. Posjedovanje za ličnu upotrebu tretira se kao prekršaj, i kažnjava se novčano“.²⁹

SRBIJA

Upotreba kanabisa u medicinske svrhe je ilegalna i zabranjena u Republici Srbiji, u skladu sa važećim Zakonom o psihoaktivnim kontroliranim supstancama.³⁰ Međutim, Ministarstvo zdravlja Republike Srbije je u periodu od 26. decembra do 20. januara 2017. godine, održalo javnu raspravu³¹ o Prijedlogu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o psihoaktivnim kontroliranim supstancama koji predviđa legalizaciju upotrebe kanabisa u medicinske svrhe na osnovu preporuke ljekara i pod medicinskim nadzorom. Zakon još uvijek nije usvojen.

Zvaničan zahtjev za legalizaciju ulja od kanabisa, koji je podržao i određeni broj ljekara, je podnesen Ministarstvu zdravlja, s obzirom da su određene studije pokazala da ulje kanabisa pomaže u tretiranju karcinoma, epilepsije i drugih neurodegenerativnih oboljenja.³²

UJEDINJENO KRALJEVSTVO

Upotreba kanabisa u medicinske i rekreativne svrhe nije legalna u Ujedinjenom Kraljevstvu. Kanabis je klasificiran kao klasa B, prema Zakonu o zloupotrebi lijekova iz 1971. godine. Prema ovom Zakonu zabranjeno³³ je posjedovanje, proizvodnja, uvoz i izvoz ilegalnih supstanci.

Međutim, lijek na bazi ekstrakta kanabisa, *Sativex*, ima potrebnu dozvolu i njegovo korišćenje je dozvoljeno isključivo na osnovu ljekarskog recepta za tretiranje spazma mišića oboljelih od multipla skleroze.³⁴

²⁹ Istraživanje „Zakonodavni tretman upotrebe kanabisa u medicinske svrhe u državama članicama Evropske unije”, str.16

³⁰ Zakon o psihoaktivnim kontroliranim supstancama, internetska stranica Ministarstva zdravlja Republike Srbije:

<http://www.zdravlje.gov.rs/downloads/Zakoni/Zakoni/ZakonOPsihoaktivnimKontrolisanimSupstancama.pdf>

³¹ Izvor: Ministarstvo zdravlja Republike Srbije, internetska stranica:

http://www.zdravlje.gov.rs/downloads/2017/Februar/Izvestaj_JR.pdf

³² Odgovor Narodne skupštine Republike Srbije na ECPRD upit br. 3026, „Legalna upotreba kanabisa u medicinske svrhe” od 14.01.2016.

³³ Više informacija na internetskoj stranici Vlade Ujedinjenog Kraljevstva:

<https://www.gov.uk/government/publications/2010-to-2015-government-policy-drug-misuse-and-dependency>

³⁴ Odgovor Parlamenta Ujedinjenog Kraljevstva na upit Evropskog centra za parlamentarno istraživanje i dokumentaciju (ECPRD) br. 3026, „Legalna upotreba kanabisa u medicinske svrhe” od 14.01.2016. (datum pristupa: 25.07.2018.)